

KONSEKVENsutREDNING

2023-06-13

Dnr: 23-00405

Enligt sändlista

Konsekvensutredning angående förslag till ändringar av föreskrifter om tillfällig klimatkompensation för sjöfarten

Inledning

Sjöfartsverket föreslår att genomföra en sänkning av klimatkompensationen till cirka 15 procent från gällande avgiftsreduktion i SJÖFS 2022:4.

Bakgrund och förutsättningar

Riksdagen beslutade¹ om en klimatkompensation för sjöfarten om 300 miljoner kronor per år för 2023 och 2024. Inom ramen för det regeringsuppdrag som tilldelades Sjöfartsverket i Regleringsbrevet för 2022 skulle myndigheten lämna förslag på hur denna klimatkompensation skulle utformas på ett samhällsekonomiskt effektivt sätt. Sjöfartsverket redovisade uppdraget i april 2022² och regeringen delade Sjöfartsverkets förslag gällande utformning.

Anslagstilldelningen för 2024 kommer att antecknas i Regleringsbrevet för budgetåret 2024 avseende Sjöfartsverket.

Syftet med föreslagna ändringar

För att på bästa sätt tydliggöra att sänkningen av avgiften är tillfällig samt för att synliggöra de ordinarie avgiftsnivåerna har Sjöfartsverket bedömt att klimatkompensationen ska regleras genom en tillfällig föreskrift som kompletterar Sjöfartsverkets ordinarie föreskrift (2022:1) om farledsavgift. I den tillfälliga föreskriften vill Sjöfartsverket i huvudsak föreskriva att beredskapsavgiften ska sänkas med avseende på fartygets miljöklass samt att farledsavgiften ska reduceras med en procentsats. På var faktura som ställs ut från Sjöfartsverket kommer den ordinarie farledsavgiften och nivå av avgiftsreduktion att framgå. På så vis kan klimatkompensationen fördelas ut löpande under året.

¹ prop. 2022/23:1 Budgetpropositionen för 2023

² Dnr: 22-01662 Klimatkompensation – Redovisning av regeringsuppdrag

Datum
2023-06-13

Dnr 23-00405

Syftet med den valda lösningen är att hantera de intäkter som Sjöfartsverket får in via farledsavgifterna som i sin tur grundar sig på rörliga volymer, såsom antalet anlöp och gods- och passagerarvolymer. Mot bakgrund av detta går det inte att fastställa en nivå på sänkningen som exakt kommer att möta klimatkompensationens storlek om 300 mnkr. Sjöfartsverket föreslår en generell nedsättning av farledsavgiften med 15 procent på alla farledsavgifter som fastställs mellan den 1 januari 2024 och den 31 december 2024.

För att säkerställa att hela klimatkompensationen utbetalas för 2024 kommer en uppföljning av de utbetalda medlen för året att göras under första kvartalet 2025. Kvarstår medel för klimatkompensationen kommer Sjöfartsverket att besluta om att utfärda en kreditfaktura.

Därtill innehåller föreskriften vissa formbestämmelser som sätter ramarna för hur föreskriften ska tillämpas.

Alternativa lösningar och effekter vid utebliven reglering

Sjöfartsverket har mandat att föreskriva om farledsavgifter enligt förordning och regleringsbrev. Sjöfartsverket bedömer att den föreslagna nedsättningen av farledsavgiften är nödvändig för att myndigheten ska kunna utföra sitt utpekade myndighetsuppdrag.

Vilka berörs av regleringen

Förslaget till minskning av farledsavgiften berör redare (och deras kunder) vars fartyg anlöper svenska hamnar. Under 2022 lämnade 2 721 unika fartyg farledsdeklaration och de stod för sammanlagt cirka 75 000 anlöp. Antalet fartyg som under 2022 var anslutna till Sjöfartsverkets miljöincitament, *Clean Shipping Index (CSI)* var 115 stycken.

Uppgifter om de bemyndigande som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Med stöd av förordningen (1997:1121) om farledsavgift har Sjöfartsverket rätt att föreskriva om avgifter för farledsavgift.

Uppgifter om kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför

Föreskriften förväntas inte medföra några extra lönekostnader, andra administrativa kostnader eller någon ökad resursbelastning utöver de 15 procent i minskade farledsavgifter som tillfaller Sjöfartsverkets kunder. För att förstärka den styrande effekten i miljöincitamentet inkluderas också beredskapsavgiften i den miljödifferentierade delen av farledsavgiften.

Samtidigt vill Sjöfartsverket fästa särskild uppmärksamhet vid att anslaget och föreskriften är tillfällig. Det innebär att farledsavgiften kommer att återgå till normala nivåer när anslaget tar slut.

Datum
2023-06-13

Dnr 23-00405

Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen
Sjöfartsverkets hantering av klimatkompensationen bedöms vara i linje med Sveriges skyldigheter vid anslutningen till EU och inte i strid med de fyra friheterna inom EU.

Bedömning av om särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkt för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser
Föreskriften avses träda ikraft den 1 januari 2024 och remitteras under sommaren 2023, Sjöfartsverket genomför informationsinsatser kring de aktuella förändringarna innan ikraftträdande.

Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Antalet redare eller fartygsägare uppskattas till cirka 1 000 stycken och antalet företag som tillhandahåller fartygsagenter uppgår till cirka 150 stycken.

Slutkunderna av redarnas tjänster består av näringsidkare från olika typer av branscher och privatpersoner. Sjöfartsverket har inte några kontrollmekanismer för att identifiera varje enskild godsägare eller slutkund av det gods som transporteras. Däremot finns det övergripande statistik om vilka typer av gods som lossas och lastas i olika delar av landet.

Till följd av strukturen på sjöfartsbranschen (internationella ägarstrukturer, chartertonnage samt att fartyg ofta byter ägare) kan inte Sjöfartsverket uppskatta storleken på de berörda företagen utan kan enbart konstatera att förslaget berör alla företag med fartyg som är avgiftspliktiga.

Beskrivning av tidsåtgång som regleringen kan föra med sig för att anpassa företagens verksamheter till förändringen

Sjöfartsverkets föreskrifter om tillfällig klimatkompensation för sjöfarten (SJÖFS 2022:4) innebär en nedsättning av farledsavgiften och att beredskapsavgiften sänks med avseende på fartygets miljöklass. Den tillfälliga föreskriften föranleder inte någon mer strukturell ändring i jämförelse med nuvarande föreskrift (SJÖFS 2022:1). Regeringens beslut gällande klimatkompensation om 300 mnkr för 2023 och 2024 ligger till grund för de nu föreslagna ändringarna.

Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

När de nya föreskrifterna träder i kraft kommer inga större administrativa, praktiska eller andra åtgärder behöva vidtas för vare sig fartygsagenter, redare eller fartygsägare.

Datum
2023-06-13

Dnr 23-00405

Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Nedsättningen av farledsavgifterna gynnar Sjöfartsverkets kunder likvärdigt då samtliga kunder erhåller en nedsättning med 15 procent av farledsavgiften. Konkurrensen mellan företagen inom de olika segmenten bedöms därför inte påverkas av klimatkompensationen.

Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Sjöfartsverket ser inte någon ytterligare påverkan än ovan redogörelse.

Beskrivning av om särskild hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Ingen särskild hänsyn behöver tas till små företag vid utformningen, eftersom förslaget påverkar alla Sjöfartsverkets kunder lika. Förslaget genererar därmed inte en ökad administrativ börda i frågan om hantering eller dokumentation.

Beskrivning av effekter för kommuner eller regioner

Kommuner och regioner påverkas inte av de föreslagna ändringarna.

Kontaktperson Andreas Åhlander +46(0)10 478 5733
andreas.ahlander@sjofartsverket.se